

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: **L. S.**, nar. X.X., bytom P.P., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne zo dňa 14. decembra 2012 č. X.X., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/2/2013-83 zo dňa 17. júna 2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/2/2013-83 zo dňa 17. júna 2013 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 14. decembra 2012 č. X.X., ktorým odporkyňa podľa § 259 ods. 1, § 274 ods. 1 a § 293ac zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov zamietla

žiadosť navrhovateľa o zvýšenie starobného dôchodku, za ktorý sa považuje invalidný dôchodok priznaný pred 1. januárom 2004.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 2501 ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ nebol v konaní úspešný, a preto mu nárok na ne nevznikol. Odporkyňa v tomto konaní nemá nárok na ich náhradu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu sporu – ustanovenie § 259 ods. 1 zákona, § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Podľa jeho názoru preskúmané rozhodnutie odporkyne zodpovedá zákonu. Odporkyňa ho vydala na podklade predložených a dostupných dôkazov. Napadnuté rozhodnutie je zrozumiteľné, logické, v dostatočnom rozsahu odôvodnené.

Uviedol, že odporkyňa po zrušení svojho rozhodnutia č. X.X. zo dňa 24. novembra 2010 uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 15Sd/272/2010 zo dňa 9. júna 2010 pri posudzovaní nárokov navrhovateľa a vydávaní napadnutého rozhodnutia vykonala potrebné dokazovanie, na podklade ktorého znovu rozhodla. Bolo zistené, že navrhovateľ vykonával zamestnanie v baníctve v I.A.A pracovnej kategórii v rozsahu 16 rokov a 101 dní a v I. pracovnej kategórii v rozsahu 6 rokov. Rozhodnutím odporkyne zo dňa 21. apríla 1992 bol realizovaný rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13. februára 1992, sp. zn. 19C/316/1989, na podklade ktorého mu bol podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov od 31. októbra 1989 priznaný invalidný dôchodok v sume 3 754,-Kčs mesačne, ktorý mu bol postupne zvyšovaný na sumu 3 800,-Kčs mesačne. Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení ide o maximálnu možnú sumu vyplácaného dôchodku.

Krajský súd ďalej uviedol, že pri priznaní invalidného dôchodku bol priemerný mesačný zárobok vypočítaný z piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokov rozhodného obdobia, t.j. desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok (31. októbra 1989), teda v období rokov 1979 až 1988, a to podľa § 12 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v platnom znení. Pokiaľ sa týka výkonu funkcie vedúceho tajomníka OV ČSZTV nemožno ju zhodnotiť v I. pracovnej kategórii,

pretože po jej skončení sa navrhovateľ ihneď nevrátil do zamestnania v Bani Cigeľ, k. p. Prievidza, ale ako revírnik a záchranár začal pracovať až od 1. júna 1985 (Vyhláška FMPSV č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonával zákon o sociálnom zabezpečení v súlade s nariadením vlády ČSSR č. 117/1988 Zb. o zaraďovaní zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie na účely dôchodkového zabezpečenia funkcionárov). Doba učebného pomeru bola navrhovateľovi zhodnotená po ukončení povinnej školskej dochádzky od roku 1952, pričom doba zamestnania pred 18-tym rokom veku nemá vplyv na výšku dôchodkovej dávky.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku ďalej poukázal na skutočnosť, že poberaný invalidný dôchodok sa nezmenil na starobný dôchodok, ale sa za taký iba považuje. Zmyslom a účelom tejto právnej úpravy je vyriešenie zdrojov financovania invalidných dôchodkov zo základného fondu starobného poistenia, a nie zmena invalidných dôchodkov na starobné dôchodky. Stavovský banický dôchodok platné predpisy sociálneho zabezpečenia nepoznajú, tento termín sa používa len na vyjadrenie skutočnosti, že dôchodok bol priznaný z I. pracovnej kategórie občanovi, ktorý získal zamestnanie v tejto kategórii v rozsahu požadovanom v zákone.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie. Podľa jeho názoru nesprávnosť rozhodnutia spočíva v zlom zarátaní odpracovaných rokov v podzemí.

Poukázal na doklady, ktoré zaslal v prílohe a to: žiadosť o dôchodok spísaná dňa 7. júna 1989 a potvrdená ONV, ULB Prievidza, SUB Baňa Cigeľ a a ROH odborovým zväzom, potvrdenie o odpracovaných rokoch vydanom Slovenskými uhoľnými baňami Baňa Cigeľ dňa 5. septembra 1989, z ktorého vyplýva, že navrhovateľ má odpracovaných v baníckej činnosti celkovo 32 rokov a 264 dní, prehľad o odpracovaných rokoch, doklady preukazujúce nárok započítania odpracovaných rokov v baníckom učilišti Štátnych pracovných záloh v Novákoch v rokoch 1951 – 1953, potvrdenie o skutočnostiach rozhodujúcich pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa nariadenia vlády ČSFR zo dňa 30. novembra 1990 o mimoriadnom poskytovaní starobného dôchodku niektorým baníkom, doklady preukazujúce zvolenie navrhovateľa do funkcie tajomníka OV ČSZTV a o uvoľnení z Bane Cigeľ, dávkový list Slovenskej správy dôchodkového zabezpečenia.

Odporkyňa zotrvala na vecnej správnosti rozhodnutia č. X.X. zo dňa 14. decembra 2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Ako bolo zistené z pripojeného spisu krajského súdu ako i dávkového spisu odporkyne navrhovateľovi bol priznaný invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v platnom znení právoplatným rozhodnutím odporkyne č. X.X. zo dňa 21. apríla 1992 od 31. októbra 1989 v sume 3 754,-Kčs a od marca 1991 v maximálnej možnej sume 3 800,-Kčs. Invalidný dôchodok bol vymeraný z I. zvlášť zvýhodnenej kategórie (I.A.A), nakoľko v tejto kategórii odpracoval 16 rokov doby zamestnania.

Z predložených písomných dokladov vyplynulo, že listom zo dňa 10. augusta 2012 bola požiadaná Sociálna poisťovňa, pobočka Prievidza o spoluprácu na zistenie a vypracovanie svedeckých výpovedí v spolupráci s navrhovateľom. Navrhovateľovi podľa jeho výpovede zamestnávateľ Baňa Cigeľ, k.p. v Prievidzi, v ktorej vykonával zamestnanie zaradené do I.AA pracovnej kategórie udelil neplatené voľno na funkciu vedúceho tajomníka OV ČSZTV Prievidza od 1. septembra 1974. Túto funkciu navrhovateľ ukončil na základe šesťročného volebného obdobia dňa 28. februára 1981. Po skončení funkcie vedúceho tajomníka OV ČSZTV v Prievidzi navrhovateľ do I.AA pracovnej kategórie nenastúpil, nakoľko Baňa Cigeľ, k.p. a politické a štátne orgány v Prievidzi ho poverili zriadiť okresný závod účelových zariadení, čím sa navrhovateľ stal zamestnancom Stredoslovenskej správy účelových zariadení Liptovský Mikuláš od 1. marca 1981 do 31. mája 1985. Prácu v I.AA ako uviedol navrhovateľ začal vykonávať od 1. júna 1985 do roku 1989.

Podľa § 259 ods. 1 zákona v znení neskorších predpisov, v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len „peňažná náhrada“) a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke,

náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Keďže na navrhovateľa sa vzťahuje ustanovenie § 274 zákona v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa zachovávajú nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnania do zvýhodnenej pracovnej kategórie, suma dôchodku nemôže byť nižšia, ako suma dôchodku určená podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1981 Zb. sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň – podľa písm. a) – 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach (ustanovenie týkajúce sa navrhovateľa).

Vo zvlášť zvýhodnenej I. pracovnej kategórii navrhovateľ získal 16 rokov a 101 dní, čím splnil podmienku uvedenú v písm. a) § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v platnom znení.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia zákona ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 v spoj. s § 2501 ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého

rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 13 vyhláška FMPSV č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonával zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a podľa § 4 ods. 1 nariadenia vlády ČSSR č. 117/1988 Zb. o zaradovaní zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie na účely dôchodkového zabezpečenia funkcionárom ostatných zložiek Národného frontu uvoľneným zo zamestnania pre výkon funkcie, ktorí boli zamestnaní v I. (II.) pracovnej kategórii sa započítava doba výkonu funkcie ako doba zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie, ak sa funkcionári vrátili ihneď po skončení výkonu funkcie do zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie, to platí tiež, ak v dobe výkonu funkcie vznikol uvedeným funkcionárom alebo pozostalým po nich nárok na dávky dôchodkového zabezpečenia.

Podľa § 4 ods. 3 nariadenia vlády ČSSR č. 117/1988 Zb. doby výkonu funkcií uvedené v odsekoch 1, 2 sa nezapočítavajú ako doba zamestnania I. pracovnej kategórie v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach, občanom, ktorí vykonávali toto zamestnanie pred výkonom funkcie, sa započítava pri splnení podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 doba výkonu funkcií ako doba výkonu ostatných zamestnaní v baníctve vykonávaných pod zemou v hlbinných baniach.

Navrhovateľ mal poskytnuté neplatené voľno podľa § 66 Zákonníka práce po dobu výkonu funkcie vedúceho tajomníka OV ČSZTV v Prievidzi od 1. septembra 1974. Uvedenú skutočnosť potvrdil zamestnávateľ navrhovateľa Baňa Cigeľ, k.p. potvrdením zo dňa 25. septembra 1974. Funkciu vedúceho tajomníka OV ČSZTV v Prievidzi skončil navrhovateľ ku dňu 28. februára 1981 vzdaním sa funkcie. Uvedené potvrdil Československý zväz telesnej výchovy Slovenského ústredného výboru potvrdením č. 7.20-II/5-104/1981 zo dňa 2. marca 1981. Navrhovateľ podľa pracovnej zmluvy zo dňa 3. júna 1985 začal opäť pracovať u zamestnávateľa Baňa Cigeľ, k.p. Prievidza ako revírnik III.-III ťažobný úsek až od 1. júna 1985.

Nakoľko navrhovateľ sa nevrátil ihneď po skončení výkonu funkcie do zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie, obdobie od 2. septembra 1974 do 31. mája 1981 nie je možné

započítať do I. pracovnej kategórie. Zamestnanie vykonávané v období od 1. marca 1981 do 31. mája 1985 v Stredoslovenskej správe účelových zariadení SO ČSZTV v Prievidzi nie je možné považovať za výkon funkcie v zložkách Národného frontu, nakoľko navrhovateľ od 1. marca 1981 bol zaradený do funkcie riaditeľa závodu. Ku dňu 31. mája 1985 bol navrhovateľovi udelený súhlas so skončením pracovného pomeru a súčasne bol navrhovateľ požiadaný o riadne vysporiadanie a odovzdanie funkcie riaditeľa závodu.

Taktiež odvolací súd udáva zhodne s názorom krajského súdu ako i odporkyne, že doba zamestnania pre 18tym rokom veku nemá vplyv na dôchodkové dávky.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. apríla 2014

JUDr. Jana Henčeková, PhD.,v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia

Andrea Jánošíková